

Riigikogu riigikaitsekomisjoni ja väliskomisjoni ühise istungi protokoll nr 102

Tallinn, Toompea ja videosild

Teisipäev, 12. mai 2026

Algus 9.01, lõpp 9.36

Juhatajad: Kalev Stoicescu (esimees), Marko Mihkelson (esimees)

Protokollija: Kristiina Reinfeldt (konsultant)

Võtsid osa:

Riigikaitsekomisjon

Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga

Komisjoni ametnikud: Aivar Engel (nõunik-sekretariaadijuhataja), Külli Jõgeda (nõunik), Irene Kiil (konsultant)

Väliskomisjon

Komisjoni liikmed: Henn Põlluaas, Urmas Reinsalu, Luisa Värk

Komisjoni ametnikud: Birgit Keerd-Leppik (nõunik-sekretariaadijuhataja), Ivar Mölder (nõunik)

Puudusid:

Riigikaitsekomisjon: Anti Poolamets.

Väliskomisjon: Mart Helme, Ester Karuse, Eerik-Niiles Kross, Juku-Kalle Raid.

Kutsutud: peaminister Kristen Michal ja peaministri nõunik Kätlin Atonen, Riigikantselei julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonidirektor Erkki Tori, julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonidirektori asetäitja Regina Palandi-Paju ja nõunik Eve Vungo, Riigikogu kommunikatsioonijuht Karin Kangro (1. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Eesti julgeolekupoliitika alused“ heakskiitmine“ eelnõu (908 OE) esimese lugemise ettevalmistamine

1. Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Eesti julgeolekupoliitika alused“ heakskiitmine“ eelnõu (908 OE) esimese lugemise ettevalmistamine

Kristen Michal tänas sissejuhatuseks kahe komisjoni liikmeid hea koostöö eest julgeolekupoliitika alusdokumendi koostamisel. Peaminister alustas tutvustamist sõnades, et dokument koosneb kolmest osast: julgeolekupoliitika põhimõtetest, julgeolekukeskkonna kirjeldusest ning eesmärkidest julgeoleku tugevdamiseks ja laiapindse riigikaitse arendamiseks viies omavahel seotud tegevusvaldkonnas. Ta tõi esile, et dokumendis on kajastatud Riigikogu liikmete jaoks olulised põhimõtted sh põhimõtte, et Eesti ei alistu kunagi

ning rõhutatud julgeoleku tagamise tähtsust ka infoväljas ja küberruumis, sealhulgas psühholoogilise kaitse olulisust. K. Michali sõnul on julgeolekuolukord maailmas jätkuvalt selline, et Venemaa kujutab jätkuvalt Eesti ja Euroopa jaoks eksistentsiaalset ohtu. Ta rõhutas vajadust tugevdada Euroopa kaitsevõimet, arendada kaitsetööstust ning tihendada koostööd Läänemere piirkonnas. Samuti märkis ta, et Euroopa peab võtma suurema vastutuse oma kaitse eest ja panustama sellesse senisest enam. Ukraina vaates tõi ta esile Euroopa Liidu laienemise olulisuse ning rõhutas, et Ukraina peab jätkama reforme ja liikuma edasi Euroopa Liiduga lõimumise suunas. Ta lisas, et julgeolekupoliitika alused käsitlevad kaitsetööstust riigi kaitsevõime osana. Edasi käsitles K. Michal uusi ja kasvavaid ohte, sealhulgas sõjas osalenud isikute võimalikku liikumist Euroopasse ning drooniohtu. Ta märkis, et Eesti on algatanud tegevuse selliste isikute kandmiseks Schengeni musta nimekirja ning valmistub mitmekihilise droonikaitse loomiseks. Lõpetuseks ütles peaminister, et julgeolekupoliitika alused kinnitavad eesmärgi tõsta sõjalise kaitse rahastus vähemalt 5 protsendini SKPst. Samuti sätestatakse põhimõte, et igal inimesel peaks olema vähemalt seitsme päeva varu ning asutused peavad arendama varustuskindlust vähemalt 30 päevaks, rõhutades sealjuures elektri ja side tähtsust elutähtsate teenuste toimimisel.

Marko Mihkelson oli seisukohal, et täpsustamist vajab dokumendi sissejuhatuses sätestatud peaministri regulaarse ülevaate esitamine Riigikogule julgeolekupoliitika aluste elluviimise ja julgeolekupoliitilise olukorra kohta. M. Mihkelson märkis, et peaministri ülevaade julgeolekupoliitika aluste elluviimisest võiks toimuda vähemalt kord aastas. Samuti rõhutas ta rahvusvahelise tegevuse olulisust Eesti julgeoleku tugevdamisel ning leidis, et selle osa tähtsust tuleks dokumendi tutvustamisel avalikkusele selgemalt esile tõsta. Ta lisas, et tuleb tugevdada võidunarratiivi liitlaste seas, sest üksnes Vene imperialismi otsustav tagasilöömine Ukrainas loob eeldusi kestliku rahu taastamiseks Euroopas ja ühes sellega ka Eesti julgeoleku tugevdamiseks.

Kalev Stoicescu märkis, et julgeolekupoliitika aluste dokumenti ei saa enam teha muudatusi, küll aga on võimalik teha täiendusi Riigikogu otsuse eelnõusse.

Kristen Michal nõustus, et peaministri ülevaade julgeolekupoliitika aluste elluviimisest võiks toimuda vähemalt kord aastas, kui komisjonid peavad seda mõistlikuks. Samuti nõustus ta, et rahvusvahelise tegevuse ja liitlassuhete olulisust Eesti julgeoleku tugevdamisel tuleb dokumendi tutvustamisel selgemalt rõhutada.

Urmas Reinsalu leidis, et võrreldes varasema dokumendiga on vähendatud tähelepanu Hiinale kui väljakutsele, samuti Ameerika Ühendriikidega tehtavale koostööle. Lisaks tõi ta esile, et kuigi demograafilise kriisi käsitlemine julgeolekuriskina on põhjendatud, on varasemaga võrreldes välja jäetud perepoliitika meetmete rõhutamine. U. Reinsalu sõnul ei ole Ukraina võidu toetamise eesmärk sama selgelt esile toodud kui varasemates julgeolekupoliitika alustes.

Lisaks pidas ta küsitavaks riigikantselei rolli nii ulatuslikku käsitlemist selles dokumendis. Ta leidis, et rohkem tähelepanu võiks pöörata uutele võimearendustele ja asutustevahelist koostööd nõudvatele prioriteetidele, sealhulgas Balti kaitseleiniile ja droonitõrjele. Samuti pidas ta oluliseks, et Eesti seaks eesmärgiks Euroopa Liidu vahendite kasutamise võimaldamise ka sõjalise kaitse projektides Euroopa Liidu sees.

Kalev Stoicescu tõi esile, et mitut Urmas Reinsalu tõstatatud punkti ei olnud tema poolt

varasematel aruteludel esitatud.

Erkki Tori selgitas, et demograafiline väljakutse on esitatud sarnaselt varasematele alustele ning riigikantselei roll on dokumendis sõnastatud kooskõlas kehtiva korralduse ja riigikaitsekomisjoni raporti ettepanekutega. Lisaks tõi ta esile, et ka Euroopa Liidu vahendite laiem kasutamine kaitsevalmiduse suurendamiseks on dokumendis eesmärgina kajastatud.

Marko Mihkelson rõhutas, et tegemist on väga olulise dokumendi aruteluga. Ta märkis, et julgeolekupoliitika alused on valminud erakondade üleses koostöös ega ole üksnes valitsuse koostatud dokument. Kõikidel erakondadel on olnud võimalik julgeolekupoliitika aluste ettevalmistamisse panustada. Samuti leidis ta, et eelnõu sõnastus, mille kohaselt peaminister teavitab Riigikogu eesmärkide saavutamisest vähemalt ühel korral nelja aasta jooksul, vajab muutmist.

Meelis Kiili märkis, et kuigi komisjon on dokumendiga tutvunud, tuleks edaspidi tagada parem ülevaade sellest, kuidas tehtud muudatusettepanekud ja antud tagasiside uues tekstis kajastuvad. Ta viitas varasemale arutelule, kus julgeolekupoliitika aluste kohta esitati mitmeid ettepanekuid, kuid tagasiside nende arvestamise kohta jäi tema sõnul ebapiisavaks. Samuti pidas ta oluliseks hinnata, milline on julgeolekupoliitika aluste tegelik mõju edasiste tegevustele. Ta tõi positiivsena esile dokumendis väljendatud eesmärgi tihendada koostööd Põhja- ja Läänemere riikidega, eriti kaitsetööstuse valdkonnas, kuid märkis, et viimased arengud ei näita tema hinnangul selles koostöös lähenemist. Seetõttu rõhutas ta vajadust leida mehhanismid, mis aitaksid julgeolekupoliitika alustel senisest enam mõjutada riigi tegelikku poliitikat ja praktilisi tegevusi.

Kristen Michal märkis, et riigikantselei saadab eraldi tagasiside komisjoni ettepanekute kohta.

Kalev Stoicescu märkis, et peaminister oli Marko Mihkelsoni ettepanekuga nõustunud. Seejärel tegi ta ettepaneku teha menetluslikud otsused.

Otsustati:

1.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 19.05.2026

Riigikaitsekomisjon (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

1.2. Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada

Riigikaitsekomisjon (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

1.3. Teha ettepanek määrata muudatusettepanekute tähtajaks 01.06.2026 kell 10:30

Riigikaitsekomisjon (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

1.4. Kui esimene lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 10.06.2026

Riigikaitsekomisjon (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

1.5. Teha ettepanek viia läbi eelnõu lõpphääletus

Riigikaitsekomisjon (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

1.6. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks Kalev Stoicescu

Riigikaitsekomisjon (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Meelis Kiili, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

(allkirjastatud digitaalselt)
Kalev Stoicescu
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Marko Mihkelson
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristiina Reinfeldt
protokollija